

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ ЧЕРКАСЬКОЇ
ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ЧЕРКАСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

СУЧАСНО, ТВОРЧО, КОМПЕТЕНТНО

**Інформаційний збірник матеріалів
з досвіду діяльності Черкаського ОШОПШ
щодо підвищення якості післядипломної
педагогічної освіти**

**Черкаси
2012**

**ББК 74.04 (49 кр – 44 ек/р7
С 91**

Сучасно, творчо, компетентно: інформаційний збірник матеріалів з досвіду діяльності Черкаського ОПОПП щодо підвищення якості післядипломної педагогічної освіти. – Черкаси, 2012. - 132 с.

Збірка містить матеріали з досвіду діяльності науково-педагогічного колективу Черкаського ОПОПП, що висвітлюють сучасні підходи до організації в Черкаській області якісної та результативної післядипломної педагогічної освіти у курсовий та міжкурсний періоди.

Заверджено на засіданні Вченої ради Черкаського ОПОПП
(протокол №2 від 30 травня 2012 року)

ЗМІСТ

Вступ. Загальна характеристика Черкаського ОІПОПП	4
1. Структура Черкаського ОІПОПП	5
2. Стан забезпечення навчального процесу на курсах підвищення кваліфікації науково-педагогічними кадрами	7
3. Організація підвищення кваліфікації педагогічних працівників.....	9
4. Організація підвищення кваліфікації педагогічних працівників за дистанційною формою навчання.....	18
5. Організація підвищення фахової кваліфікації педагогічних працівників, яким присвоєно педагогічні звання	33
6. Система роботи з методистами та завідувачами районних, міських методичних кабінетів.....	36
7. Дослідно-експериментальна діяльність	47
8. Інноваційна діяльність. Форми та зміст підготовки педагогічних працівників до впровадження сучасних освітніх технологій у міжкурсовий період.....	66
9. Підготовка керівників закладів освіти до управління навчальним закладом у сучасних умовах	82
10. Організація та проведення обласних і всеукраїнських професійних конкурсів.....	87
11. Діяльність авторських творчих майстерень педагогічних працівників Черкаської області	98
12. Особливості регіонального інформаційно-комунікаційного освітнього простору для розвитку професійної компетентності педагогічних працівників	106
13. Моніторинг якості післядипломної педагогічної освіти: вироблення єдиних підходів до аналізу показників.....	110
14. Науково-методичні та навчальні видання з питань підвищення якості освіти в регіоні	113
15. Підсумки року гуманної педагогіки на Черкащині	129

ВСТУП

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради функціонує з 1954 року й керується у своїй діяльності Конституцією України, Законами «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про мови України», постановами і розпорядженнями Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. Інститут діє відповідно до Положення про республіканський (Автономної Республіки Крим), обласні та Київський і Севастопольський міські інститути післядипломної педагогічної освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 17.11.2000 № 538) та Статуту, затвердженого Черкаською обласною радою (розпорядження голови обласної ради від 03.06.2011 №93-р).

Інститут безпосередньо підпорядковується Головному управлінню освіти і науки Черкаської обласної державної адміністрації; у частині нормативно-правового забезпечення – Міністерству освіти і науки, молоді та спорту України, з питань науково-методичного забезпечення – Інституту інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Центральному інституту післядипломної педагогічної освіти державного вищого навчального закладу «Університету менеджменту освіти».

Головною метою діяльності інституту є наукове і методичне забезпечення регіональної системи післядипломної педагогічної освіти, підвищення кваліфікації педагогічних працівників Черкаської області.

Науковці, методисти, педагогічні працівники інституту забезпечують реалізацію **науково-дослідної проблеми** «Шляхи підвищення професійного рівня та забезпечення моніторингу безперервної освіти педагогічних працівників на основі впровадження досягнень психолого-педагогічної науки в освітню практику».

Головними **напрямами діяльності** інституту є:

- реалізація стратегії розвитку системи післядипломної педагогічної освіти, що ґрунтується на світових стандартах, принципі «освіти упродовж усього життя», сучасних освітніх технологіях, інноваційних педагогічних ідеях, передовому педагогічному досвіді;
- забезпечення випереджувального характеру підвищення кваліфікації педагогічних кадрів відповідно до суспільних вимог; швидкого реагування на зміни дошкільної, загальної середньої та вищої освіти; ефективна підготовка

працівників методичних служб усіх рівнів шляхом організації курсової підготовки;

- проведення пошукових і прикладних наукових досліджень з актуальних проблем розвитку освіти;
- науково-методичне обслуговування освіти на регіональному рівні, забезпечення збалансованості науково-теоретичної й практичної підготовки, взаємозв'язку курсової та міжкурсової підготовки;
- моніторинг якості освіти;
- інформаційне забезпечення педагогічних працівників області щодо впровадження особистісно орієнтованих освітніх технологій, сучасних інноваційних педагогічних ідей, передового педагогічного досвіду.

РОЗДІЛ 1. СТРУКТУРА ЧЕРКАСЬКОГО ОШОПІ

Станом на 01.06.2012 року у складі інституту функціонують:

- 2 кафедри: психології і педагогіки; освітнього менеджменту і педагогічних інновацій;
- 7 лабораторій: природничо-математичних дисциплін; дошкільної і початкової освіти; гуманітарних дисциплін; розвитку освіти та педагогічних інновацій; виховної роботи; лабораторія-центр інформаційних технологій; лабораторія-центр ЗНО та моніторингу якості освіти;
- 4 центри: інформаційно-ресурсний; практичної психології та соціальної роботи; центр упровадження педагогічної спадщини О.А.Захаренка; Черкаський центр європейської та євроатлантичної інтеграції;
- 7 кабінетів: дистанційної освіти; інклюзивного та інтегрованого навчання; інновацій і передового педагогічного досвіду; охорони праці, фізичної культури та здоров'я; іноземних мов; технічного забезпечення закладів освіти; кабінет курсової підготовки.

Структурними підрозділами інституту є також регіональний відділ АС «Диплом», редакційно-видавничий відділ, Музей освіти Черкащини, бібліотека з читальним залом, відділ кадрів, бухгалтерія, санаторій-профілакторій «Мрія» на 80 місць, гуртожиток «Зміна» на 100 місць.



РОЗДІЛ 2.

СТАН ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КУРСАХ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИМИ КАДРАМИ

Кадрове забезпечення навчального процесу системи курсової підготовки педагогічних працівників області є достатнім.

Станом на 01.06.2012 року наукові ступені мають 87,5%, вчені звання – 43 % викладацького складу.

Відповідно до штатного розпису, загальна кількість науково-педагогічних працівників, які забезпечують курсове навчання, складає 16 викладачів, з них - 14 кандидатів наук. На посаді доцента працюють – 12 науковців, на посаді «старший викладач» – 4 особи.

Викладачі кафедр працюють над удосконаленням теоретико-методологічної та теоретико-практичної підготовки педагогічних працівників в системі післядипломної педагогічної освіти. Ними виконується значний обсяг навчального навантаження. Науковці кафедр беруть активну участь у підготовці та проведенні практичних занять усіх типів: конференцій, “круглих столів”, моделюванні уроків, диспутів, рольових ігор, заліків, педагогічної практики тощо. Ними розроблені лекції з важливих соціально-політичних питань, актуальних проблем педагогіки та психології. За 2007-2011 роки для слухачів курсів підготовлено 45 посібників, 43 методичні розробки, матеріали 21 змістового модуля для дистанційного та очно-дистанційного навчання.

Підвищення кваліфікації викладацького складу здійснюється через аспірантуру Університету менеджменту освіти, аспірантуру інституту проблем виховання НАПН України та інших провідних університетів України. Всі викладачі кафедр здійснюють підвищення своєї фахової майстерності шляхом навчання, стажування, участі в освітніх проектах у вітчизняних закладах освіти та за кордоном, що забезпечує високу якість навчального процесу на курсах підвищення кваліфікації.

В інституті налічується 67 педагогічних працівників, які забезпечують навчальний процес курсових груп, з них 68% від загальної кількості – спеціалісти вищої категорії. Педагогічні працівники інституту один раз у п'ять років проходять підвищення кваліфікації при Центральному інституті післядипломної педагогічної освіти Університету менеджменту освіти АПН України.

До роботи на курсах підвищення кваліфікації освітян також запрошуються викладачі вищих навчальних закладів I – IV рівнів акредитації регіону та України, досвідчені вчителі, керівники загальноосвітніх навчальних закладів області, носії передового прогресивного педагогічного досвіду регіону, волонтери Корпусу Миру, викладачі, представники Британської ради, Американської ради, викладачі інституту ім. Гете міста Київ.

Організовано підвищення професійного рівня викладачів і методистів інституту в рамках Проекту Світового банку «Рівний доступ до якісної освіти в Україні», польсько-українського проекту «Лідери освітніх ініціатив», європейський проект «Транзакційний аналіз в освіті», спільний проект «Жодної дитини поза увагою» (США, Великобританія, Україна), проект «Громадські платформи освітніх реформ в Україні» (за сприяння міжнародного Фонду «Відродження»), спільний проект Європейського союзу та Інституту трансформації суспільства «Партнерство заради миру» (за сприяння посольства Норвегії).

З кожним роком підвищується якість кадрового потенціалу інституту. У 2011 році 7 докторантів, 3 аспіранти та 4 пошукачі продовжували працювати над теоретичними і прикладними дисертаційними дослідженнями.

Загальне спрямування наукової роботи працівників кафедр обумовлене науково-дослідною проблемою, над якою працює інститут. Кожною з кафедр розроблено схему реалізації науково-методичної проблеми, яка охоплює напрями діяльності науковців. У зв'язку з розширенням завдань інституту як головного науково-методичного та інформаційного центру післядипломної освіти педагогічних працівників у регіоні в діяльності науковців реалізуються такі функції науки, як інструментальна, дослідницька, проектувальна, експертно-оцінна, практична, що реалізуються у теоретичних дослідженнях, експериментальній роботі, розробці й упровадженні у практику навчальних закладів інноваційних педагогічних технологій.

РОЗДІЛ 3.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Порядок організації навчального процесу в інституті визначається відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Державних

стандартів освіти, Положення про республіканський (Автономної Республіки Крим), обласні та Київський і Севастопольський міські інститути післядипломної педагогічної освіти.

Підставами щодо доцільності надання інститутом освітніх послуг з підвищення кваліфікації педагогічних працівників області є:

- необхідність проходження педагогами один раз на 5 років курсової підготовки згідно з Типовим положенням про атестацію педагогічних працівників, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 06.10.2010 № 930;
- підвищення громадсько активної ролі навчальних закладів сільської місцевості і внесення змін у педагогічну діяльність;
- діяльність та розвиток навчальних закладів нового типу;
- створення профільних загальноосвітніх навчальних закладів та організація профільного і допрофільного навчання;
- організація навчально-виховного процесу в умовах активного розвитку й оновлення інформаційного середовища;
- упровадження зовнішнього незалежного оцінювання, моніторингів якості освіти;
- упровадження регіонального компоненту шкільної освіти (християнська етика, факультативи і спецкурси з народних промислів, історії і літератури рідного краю тощо);
- адаптація до педагогічної діяльності молодих спеціалістів;
- забезпечення компенсаторної функції у підготовці вчителів старшого віку до впровадження інновацій як змістового, так і діяльнісного характеру;
- необхідність підготовки керівників загальноосвітніх навчальних закладів з питань освітнього менеджменту.

Освітня діяльність здійснюється за 44 напрямками підвищення кваліфікації за очною (18-21 день, 144 години), очно-заочною, дистанційною формами навчання. В інституті щорічно підвищують кваліфікацію 3,5 тисяч педагогічних працівників області.

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників області проводиться на підставі щорічних замовлень районних (міських) відділів освіти. Навчальні групи формуються диференційовано, відповідно до фахової та професійної підготовки майбутніх слухачів курсів, а саме: спеціалісти та вчителі другої категорії, вчителі першої та вищої категорії, «Старші вчителі» та «Вчителі-методисти». Такий розподіл зроблено на підставі змісту загальних вимог до кваліфікаційних категорій та педагогічних звань, зазначених у діючому «Типовому положенні про атестацію педагогічних працівників».

Навчальні плани переведено на модульну структурованість, яка дозволяє формувати навчальні програми, що відповідають індивідуальним чи груповим потребам слухачів. Кожен модуль має своє значення у програмі, зокрема соціально-гуманітарному і діагностико-аналітичному модулям відведено по 10% від загальної кількості годин, відповідно професійний модуль займає 80% навчальних годин. Для керівних кадрів освіти передбачено 36 годин навчання за професійним модулем, що забезпечує підвищення кваліфікації керівника одночасно і як фахівця.

З метою визначення рівня професійної компетентності слухачів проводиться вхідне та вихідне (підсумкове) діагностування, яке дозволяє з'ясувати рівень знань педагогічних працівників відповідно до їхніх рівнів професійної підготовки.

Навчальний процес переорієнтовано на використання активних форм та нових педагогічних технологій, які сприяють розвитку рефлексії та креативності вчителя, залученню педагогів області до самостійної науково-методичної та науково-дослідної досліджень, практичній допомозі в розробці творчих проектів та їх реалізації. Проводяться майстер-класи кращими вчителями області та інших регіонів України.

Зміст навчального процесу в інституті регламентується освітньо-професійними програмами, які погоджено з Міністерством освіти і науки України, Інститутом інноваційних технологій та змісту освіти; формується з урахуванням галузевої і рівневої специфіки за такими модулями: соціально-гуманітарний, загальнопрофесійний, функціонально-фаховий і діагностико-аналітичний. В основу змісту складових курсової підготовки покладено «Типові навчальні плани та анотовані програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників системи загальної середньої освіти» (методичні

рекомендації для інститутів післядипломної педагогічної освіти), затверджені вченою радою ЦППО (протокол № 6 від 23.06.2004р.).

Запроваджено навчання вчителів, керівників навчальних закладів та методистів районних, міських методичних кабінетів за проектами «Intel. Навчання для майбутнього» та «Microsoft. Партнерство у навчанні».

На виконання листа Міністерства освіти і науки України від 14.12.2010 №1/9-902 «Щодо проведення тренінгів» для підвищення комп'ютерної грамотності учителів області та ефективного використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі проводяться тренінги за програмою «Цифрові технології із обов'язковою сертифікацією» всіх категорій педагогічних працівників під час проходження ними курсової підготовки. Підготовлений і апробований модуль цифрових технологій Digital Literasi. Педагоги області спілкуються з методичними і науковими працівниками інституту в Онлайн-режимі через Форум, Чат, (<http://blog.ed-sp.net/>) з актуальних проблем освітньої діяльності. У системі підвищення кваліфікації здійснюється навчання педагогічних працівників за програмами навчальних модулів «Тестування як психолого-педагогічний засіб оцінювання якості навчальних досягнень учнів» та «Науково-методичний і психологічний супровід моніторингу якості освіти».

З метою збереження і відтворення традиційних християнських та моральних цінностей ведеться підготовка вчителів, які викладають курси духовно-морального спрямування: «Основи християнської етики», «Етика: духовні засади», «Релігієзнавство: розмаїття культур» та «Християнська етика в українській культурі».

Одним із джерел інформаційного супроводу є програмне забезпечення навчального процесу. Під час навчання слухачів використовуються операційні системи Windows XP, текстові та графічні редактори, електронні таблиці та системи управління базами даних, програми MS Office, MS Project, Internet Explorer, Outlook Express, електронна пошта, архіватори та антивірусні програми, електронне тестування знань, комп'ютерні ділові ігри, застосування служб Internet, електронні бібліотеки, педагогічні програмні засоби.

Інститут охоплює підготовкою практично всі категорії педагогічних працівників, щорічно розширюється їх перелік, вводяться нові навчальні курси. Окрім загальнонавчальних спеціальностей, працівники інституту працюють з керівниками предметних гуртків, вихователями шкіл-інтернатів,

музичними керівниками, логопедами, практичними психологами, соціальними педагогами, тренерами спортивних шкіл. Зростають обсяги курсової підготовки педагогічних працівників, які викладають загальноосвітні дисципліни у ПТНЗ та ВНЗ I-II рівнів акредитації.

Всю навчальну курсову роботу документовано і обліковано. Розроблено графіки роботи груп, які щорічно затверджуються наказом Головного управління освіти і науки Черкаської обласної державної адміністрації. Вони оптимально враховують специфіку навчального процесу, проблематику, тематику спецкурсів, обсяги, терміни, тривалість, місце проведення навчання.

Інститут постійно забезпечує виконання планів з курсової підготовки.

Навчально-методичне забезпечення курсів підвищення кваліфікації базується на обов'язкових документах, які регламентують проведення освітньої діяльності інститутом післядипломної педагогічної освіти. Найважливішими з них є: навчальні та навчально-тематичні плани, освітньо професійні та робочі навчальні програми, їхнє інформаційне забезпечення. Всі ці документи розроблені на основі нормативних документів, схвалені Вченою радою ЧОПОПП, затверджені начальником Головного управління освіти і науки Черкаської обласної державної адміністрації, погоджені департаментом вищої освіти Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки, молоді і спорту України.

Навчально-тематичні плани та програми курсів підвищення кваліфікації керівних і педагогічних кадрів, розроблені працівниками інституту, відповідають замовленим напрямкам.

Черкаським ОПОПП розроблено і схвалено на засіданні вченої ради інституту (протокол № 5 від 27.12.2010) комплекс компетенцій, як спільних для усіх категорій слухачів, так і спеціальних для вчителів кожної спеціальності, вихователів, психологів, керівників навчальних закладів.

В основу змісту складових курсової підготовки покладено «Типові навчальні плани та анотовані програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників системи загальної середньої освіти» (методичні рекомендації для інститутів післядипломної педагогічної освіти), затверджені вченою радою ЦППО (протокол №6 від 23.06.2004р.). Ними рекомендовано обсяги навантаження, форми підготовки, тривалість навчального процесу, блокову систему занять тощо.

Навчальний процес курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників організується в очній, очно-дистанційній, дистанційній та очно-заочній формах.

Програми **очного навчання** розраховані на 144 год., що складають 4 кредити (ECTS). Структура навчальної програми є модульною і відповідає структурі типових навчальних планів підвищення кваліфікації керівних та педагогічних кадрів ЦППО, розкриває їх зміст та складається з модулів:

соціально-гуманітарного – 12 годин (0,3 кредита)

професійного – 122 годин (3,4 кредита)

діагностико-аналітичного – 10 годин (0,3 кредита).

Протягом навчання та по завершенню його здійснюється поточний та підсумковий контроль засвоєння слухачами матеріалу навчальних модулів.

Програма **очно-заочного** навчання передбачає 16 годин аудиторних занять та 128 годин самостійної роботи.

Програма **дистанційної** форми навчання реалізуються шляхом 16-годинного аудиторного навчання і 200 годин самостійних та індивідуально-консультативних занять.

Програма **очно-дистанційного** навчання передбачає 72 години аудиторних занять та 144 години самостійної роботи.

Навчальні плани передбачають проведення занять різного типу (лекції, практичні, семінарські, «круглі столи», майстер-класи, конференції), а також проходження педагогічної практики на базі навчальних закладів.

Лабораторією суспільно-гуманітарних дисциплін інституту під час підвищення кваліфікації учителів історії, правознавства, етики, громадянської освіти, філософії, курсу «Людина і світ» здійснюється навчання за інтегрованими навчальними програмами, а саме:

- навчальна програма для учителів історії і правознавства (змістові модулі «Демократичне самоврядування в школі», «Україна у світовій інтеграції»);
- навчальна програма для учителів історії і етики (змістові модулі «Профілактика конфлікту», «Міжкультурна освіта в школі»);
- навчальна програма для учителів історії, громадянської освіти та курсу «Людина і світ» (змістові модулі «Міжкультурна освіта в школі», «Україна у світовій інтеграції», «Вступ до філософії»);
- навчальна програма для учителів, які бажають викладати предмети морально-духовного спрямування, у тому числі релігійного

спрямування (запрошуються педагогічні працівники всіх спеціальностей), розрахована на 72 години, форма навчання – стаціонарна, по закінченні видається документ – сертифікат про проходження курсів підвищення кваліфікації).

Центром практичної психології і соціальної роботи інституту у 2011 році оновлено навчальні плани та освітньо-професійні програми підвищення кваліфікації спеціалістів психологічної служби (соціальних педагогів та практичних психологів) закладів освіти. Зміст Програм спрямований на створення та розвиток умов для безперервного підвищення їх професійної компетентності шляхом компенсування, розширення, поглиблення та оновлення загальнопедагогічних, загальнофахових та спеціальнофахових компетенцій, установок на саморозвиток і самоосвіту на основі здобутого раніше освітнього та освітньо-кваліфікаційного рівня, оперативної підготовки до змін в освітньому і суспільному житті, задоволення багатогранних пізнавальних інтересів та духовних потреб особистості засобами формування інноваційного досвіду, використання ІКТ в системі кредитно-модульної організації навчального процесу і дистанційного навчання за умов безперервної науково-методичної взаємодії в освітньому просторі області.

Метою Програм є формування, удосконалення та розширення компетентностей за всіма напрямками діяльності соціальних педагогів та практичних психологів закладів освіти; адаптування їхньої підготовки до вимог світових стандартів, підняття світоглядних позицій соціальних педагогів закладів освіти на рівень цілісного бачення освітянських проблем у перехідний період розвитку суспільства.

До змістових модулів «Фахова підготовка» та «Педагогічна практика» включені навчальні елементи, спрямовані на:

- формування та підвищення рівня правової культури спеціалістів психологічної служби («Нормативно-правові документи, які регулюють професійну діяльність спеціалістів психологічної служби системи освіти України», «Правовий захист професійної діяльності спеціалістів психологічної служби»);
- формування компетентності у сфері соціально-трудової діяльності («Вимоги до планування професійної діяльності спеціалістів психологічної служби системи освіти України відповідно до основних напрямків роботи», «Психологічні бар'єри у професійній діяльності спеціалістів психологічної служби та шляхи їх подолання», «Професійна етика», «Формування гуманістичного мислення», «Складові професійної майстерності», «Формування позитивного іміджу спеціаліста психологічної служби системи освіти», «Формування професійного мислення», «Профілактика і подолання

синдрому емоційного вигорання в діяльності спеціалістів психологічної служби. Моделювання ситуації успіху», «Технологія соціально-педагогічного (система психологічного) супроводу учасників навчально-виховного процесу», «Основи психологічного консультування», «Особливості організації роботи з учнями різних соціальних категорій», «Особливості організації роботи з батьками та сім'ями», «Система роботи спеціалістів психологічної служби з адміністрацією та педагогічним колективом навчального закладу», «Шляхи співпраці соціального педагога та практичного психолога. Технологія створення професійної команди», «Система налагодження співпраці соціального педагога з суб'єктами соціально-педагогічної діяльності, з якими він взаємодіє в мікрорайоні навчального закладу (державні установи та заклади, недержавні громадські організації, фізичні особи) щодо запобігання дитячої злочинності, бездоглядності, порушень прав дитини»);

- формування, розвиток і вдосконалення вмінь та навичок застосування у практичній діяльності інтерактивних форм, методів, технологій превентивної та профілактичної роботи («Соціально-педагогічні технології в професійній діяльності соціального педагога», «Профілактика суїцидальної поведінки», «Прикладні форми превентивної та профілактичної роботи з учнями (попередження торгівлі та експлуатації дітьми, негативних явищ в учнівському середовищі тощо», «Профілактика насильства та жорстокого поводження з дітьми в освітньому середовищі та в сім'ї», «Практичні аспекти застосування технологій профілактики адиктивної поведінки учнівської молоді в діяльності соціального педагога», «Застосування технологій превентивного виховання в роботі соціального педагога закладу освіти з учнями та їх батьками», «Практичні аспекти застосування проектних технологій в інформаційно-просвітницькій та профілактичній роботі з учнівською молоддю»)

- формування компетенцій здійснення захисної функції в професійній діяльності соціального педагога закладу освіти («Захист прав дитини як напрямок роботи соціального педагога», «Нормативно-правова база забезпечення захисної функції соціального педагога», «Актуальні питання соціально-правового захисту учнів соціально-незахищених категорій в діяльності соціального педагога закладу освіти», «Актуальні питання організації соціально-педагогічного супроводу дітей з обмеженими можливостями здоров'я у закладах освіти»)

Розроблені спецкурси та факультативи за вибором з питань попередження насильства над дітьми в сімейному та освітньому середовищі, формування гуманістичних стосунків в освітньому просторі, розвитку навичок діалогічної взаємодії вчителів, учнів, батьків, гуманістичного мислення педагогів та керівників освітніх закладів, втілення принципу

дитиноцентризму, попередження девіантної поведінки, формування соціально-психологічних компетентностей, створення освітнього простору, безпечного для психологічного та соціального здоров'я дітей, здійснення психологічного та соціально-педагогічного супроводу учасників навчально-виховного процесу, системи співпраці з державними установами, громадськими та неурядовими організаціями з питань захисту прав та законних інтересів дітей та підлітків.

У 2012 р. методистом ОЦППСР Войцях Т.В. були розроблені навчально-тематичний план курсів підвищення кваліфікації соціальних педагогів за очно-дистанційною формою навчання та дистанційний спецкурс «Інноваційні форми та методики роботи з сім'єю» для самостійного опрацювання спеціалістами в рамках як дистанційного етапу курсів, так і у міжкурсовий період (за бажанням). Завідувачем ОЦППСР Боголієм В.М. був розроблений дистанційний спецкурс для практичних психологів закладів освіти «Теорія та практика психодіагностики молодшого та шкільного віку» для самостійного опрацювання спеціалістами у міжкурсовий період (за бажанням).

Лабораторією природничо-математичних дисциплін щорічно проводяться курси підвищення кваліфікації за інтегрованими програмами:

- для вчителів географії та природознавства;
- для вчителів математики і фізики;
- для вчителів хімії та біології;
- для вчителів географії та економіки.

З метою підсилення інноваційної спрямованості курсів підвищення кваліфікації вчителів предметів природничо-математичного циклу методистами лабораторії розроблено актуальні лекції та практичні заняття з таких тем:

- інноваційні технології у викладанні предметів природничо-математичного циклу;
- сучасні вимоги до моніторингу навчальних досягнень учнів з предметів природничо-математичного циклу;
- навчально-методичне забезпечення допрофільного та профільного навчання (варіативна частина);
- «Педагогічний кейс сучасного вчителя математики»;
- лекція-презентація «Підвищення якості природничо-математичної освіти»;
- використання проектних технологій у навчанні екології;
- семінар-дискусія з теми: «Генетично модифіковані організми: міф чи реальність?»

Лабораторією виховної роботи запроваджені інтегровані навчальні програми підвищення кваліфікації для таких категорій педагогічних працівників:

- учителі технічної, обслуговуючої видів праці, технологій та креслення;
- вчителі образотворчого мистецтва, художньої культури та керівники гуртків, студій з образотворчого мистецтва;
- вчителів художньої культури, музичного мистецтва та образотворчого мистецтва;
- вчителів музичного мистецтва, художньої культури, керівники гуртків вокально-хорових, інструментальних, фольклорних колективів та акомпаніаторів;
- керівників гуртків, секцій, студій позашкільних навчальних закладів.

Навчально-матеріальна база інституту забезпечує необхідні умови для проведення навчального процесу. Всі приміщення повністю відповідають санітарно-гігієнічним вимогам. Інститут розміщується в одному навчальному корпусі загальною площею 3279,6 м². Для забезпечення навчального процесу є 11 аудиторій загальною площею 562,3 м² на 315 посадкових місць, музей «Освіта Черкащини», читальна, актовка, конференц та відео-конференц зали. Працюють 2 комп'ютерних класи, площею 144м² на 24 посадкових місця. Комп'ютерами з відповідною оргтехнікою та виходом у мережу Інтернет обладнані 3 робочих місця у читальному залі.

Для проживання слухачів курсів функціонують санаторій-профілакторій «Мрія» на 80 ліжко-місць та гуртожиток на 100 місць, загальною площею 2313м² і 4742м² відповідно кожен. У додатках подаються копії документів, які засвідчують право власності на нерухоме майно, на володіння та користування матеріально-технічною базою.

Значне місце в забезпеченні навчального процесу має бібліотека. Її фонд складає 37 тисяч 588 примірників книг з педагогіки, психології, методики викладання предметів тощо. Бібліотека передплачує майже 160 назв науково-педагогічної преси.

Щорічно ведеться цілеспрямована робота щодо вдосконалення навчально-матеріальної бази.

РОЗДІЛ 4.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗА ДИСТАНЦІЙНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ

Підвищення професійної майстерності педагогічних працівників за дистанційною формою здійснюється у відповідності до розробленого і схваленого вченою радою інституту та затвердженого наказом ректора Черкаського ОПОПП Положення, яке наводимо нижче:

ПОЛОЖЕННЯ **про організацію дистанційної освіти в Черкаському обласному інституті** **післядипломної освіти педагогічних працівників**

Черкаської обласної ради

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про дистанційну освіту (далі – Положення) регламентує систему організаційно-методичних заходів, які спрямовані на реалізацію змісту підвищення кваліфікації відповідно до програм та освітніх стандартів на курсах підвищення кваліфікації та в системі методичної роботи у міжкурсовий період.

1.2. Положення розроблено на основі Закону України «Про освіту» від 23 травня 1991 р.; Закону України «Про вищу освіту» від 17 січня 2002 р.; Закону України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» від 09.01.2007 року № 537-V; «Програми розвитку системи дистанційного навчання на 2004-2006 роки», затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 23.09.03 р. №1494; «Національної доктрини розвитку освіти», затвердженої Указом Президента України від 17.04.03 р. № 347/2002; «Концепції розвитку післядипломної освіти в Україні», затвердженої рішенням колегії Міністерства освіти і науки України від 11 квітня 2002 р.; Наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» від 21.01.2004 №40 (зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 09.04.2004 № 464/9063); Наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження правил використання комп'ютерних програм у навчальних закладах» від 02.12.2004 № 903 (зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 17.01.2005 № 44/10324) та інших нормативних актів з питань організації післядипломної дистанційної педагогічної освіти.

1.3. Положення поширюється на всіх учасників педагогічного процесу, що здійснюють та забезпечують дистанційну освіту педагогічних працівників області.

1.4. Перелік категорій слухачів, які підвищують кваліфікацію за дистанційною формою навчання, а також її основні характеристики (тривалість підвищення кваліфікації, обсяг

годин та ін.) затверджує вчена рада інституту. Рішення набуває чинності за наказом ректора.

2. ДИСТАНЦІЙНА ФОРМА ОСВІТИ

2.1. Дистанційна форма освіти – прогресивна педагогічна технологія, яка відрізняється від традиційних рядом істотних ознак:

- доступність та комфортність навчання;
- особистісна орієнтованість;
- свобода вибору змісту, часу, темпу, форм та методів навчання;
- модульність структури змісту та організації навчального процесу;
- застосування у навчанні сучасних інформаційних технологій та телекомунікаційних мереж;
- видозмінені функції викладача (тьютора).

2.2. Дистанційна форма підвищення кваліфікації надає можливість:

- значно збільшити тривалість підвищення кваліфікації без відриву педагогічних працівників від виконання професійних обов'язків;
- підвищити рівень та якість самостійної роботи слухачів;
- розвивати інформаційну культуру слухачів на базі широкого застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

2.3. В залежності від категорії педагогічних працівників організація дистанційного підвищення кваліфікації може набувати дистанційної або очно-дистанційної форми.

2.4. Дистанційна форма проведення атестаційних та проблемних курсів підвищення кваліфікації містить три етапи:

Перший етап – організаційно-настановча сесія. Форма навчання – очна. Тривалість – один день, обсяг – 8 годин.

Основні завдання етапу:

- ознайомлення слухачів з організацією, порядком та змістом підвищення кваліфікації;
- проведення занять переважно настановчого характеру для інформаційного та методичного забезпечення слухачів;

– інформування слухачів про основні напрями державної політики у сфері освіти, ознайомлення з передовим досвідом професійної діяльності.

Основний зміст етапу:

- прийом слухачів та їх оформлення;
- діагностування;
- інструктивно-методичні та навчальні заняття;
- зустріч з керівниками освіти;
- консультації;
- конференція з обміну досвідом.

Другий етап – дистанційний. Форма навчання – дистанційна.

Тривалість – від 4 до 6 місяців; обсяг – 200 годин.

Основне завдання етапу – якісне забезпечення та супровід самостійної роботи слухачів з використанням технологій дистанційного навчання.

Основний зміст етапу:

- керована самостійна робота слухачів;
- всі види консультування;
- оперативний зв'язок, поточний контроль та самоконтроль;
- навчально-педагогічна практика;
- участь в Інтернет-заходах;
- виконання атестаційної роботи.

Третій етап – залікова сесія. Форма навчання – очна.

Тривалість – один день, обсяг – 8 год.

Основне завдання етапу – підбиття підсумків індивідуальної діяльності слухачів на дистанційному етапі.

Основний зміст етапу:

- проведення захисту педагогічних проектів та курсових робіт;
- комплексне вихідне діагностування;
- підсумкова конференція.

2.4. Очно-дистанційна форма підвищення кваліфікації складається з таких етапів:

Перший етап – організаційно-настановча сесія. Форма навчання – очна. Тривалість – 5 робочих днів, обсяг – 38 годин (для категорії «Резерв керівних кадрів» - 126 годин).

Другий етап – дистанційний. Форма навчання – дистанційна. Тривалість – 3 місяці, обсяг – 212 годин (для самостійної роботи передбачено – 180 годин, для категорії «Резерв керівних кадрів» - 124 години).

Третій етап – залікова сесія. Форма навчання – очна. Тривалість – 5 днів, обсяг – 38 годин.

Загальна кількість годин – 288.

Основні завдання та зміст етапів очно-дистанційного підвищення кваліфікації такі ж, як і при дистанційній формі.

2.5. Конкретний зміст етапів підвищення кваліфікації для кожної категорії слухачів визначається відповідними навчальними програмами, а послідовність та порядок їх вивчення – навчальними та навчально-тематичними планами.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ У МІЖКУРСОВИЙ ПЕРІОД

3.1. Дистанційна освіта (підвищення кваліфікації, надання додаткової спеціалізації) у міжкурсовий період здійснюється у формі дистанційних спецсеминарів, спецкурсів.

3.2. Тематика, тривалість та конкретний зміст дистанційних спецсеминарів і спецкурсів для кожної категорії слухачів визначається відповідними навчальними програмами, які схвалюються до використання вченою радою інституту та затверджуються наказом ректора інституту.

3.3. Дистанційні спецсеминари та спецкурси розміщуються на Черкаському освітянському порталі (сайті Черкаського ОПОПП) у розділах «Інтернет-школа педагогічної майстерності» та «Віртуальна школа професійного становлення молодого педагога».

3.4. Діяльність «Інтернет-школи педагогічної майстерності» та «Віртуальної школи професійного становлення молодого педагога» регламентується окремими положеннями, які схвалюються на засіданні вченої ради інституту та затверджуються наказом ректора інституту.

4. ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА ЗДІЙСНЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

4.1. Дистанційну освіту на курсах підвищення кваліфікації та в міжкурсовий період здійснюють:

– кабінет дистанційної освіти;

- наукові працівники та методисти кафедр, лабораторій, кабінетів, центрів інституту.

4.2. Діяльність кабінету дистанційної освіти регламентується окремим положенням, яке схвалюється на засіданні вченої ради інституту та затверджується наказом ректора інституту.

4.3. Відповідальність за якість дистанційної освіти на курсах підвищення кваліфікації (очно-дистанційних, дистанційних) покладається на проректора з навчально-методичної роботи.

4.4. Відповідальність за якість дистанційної освіти у між курсовий період (спецсеминари, спецкурси) покладається на проректора з наукової роботи.

5. ПРИЙОМ СЛУХАЧІВ НА ДИСТАНЦІЙНУ ОСВІТУ

5.1. Умовою зарахування на дистанційну освіту є наявність доступу до Інтернет–мережі та володіння слухачами інформаційно-комунікаційними технологіями.

5.2. Зарахування слухачів на курси підвищення кваліфікації (очно-дистанційні, дистанційні) здійснюється на підставі замовлень відділів (управлінь) освіти та подання списків педагогічних працівників для проходження підвищення кваліфікації за дистанційною формою.

5.3. Зарахування слухачів на навчання відбувається за наказом ректора інституту. На кожну навчальну групу у навчальному відділі інституту ведеться журнал обліку роботи курсів підвищення кваліфікації. Слухачам дистанційних курсів підвищення кваліфікації видається свідоцтво устанавленого зразка.

5.4. У випадках невиконання слухачем навчального плану в устанавлений термін тривалість навчання може бути збільшена, але не більш, як на 2 місяці. Рішення про продовження тривалості навчання приймає ректор інституту на підставі заяви слухача та рекомендації методиста-координатора групи.

Повторне невиконання слухачем плану є підставою для його відрахування. Наказ про відрахування оформляється у встанавленому порядку, витяги з наказу висилаються поштою слухачам та керівникам відділів (управлінь) освіти.

5.5. Зарахування слухачів на дистанційні спецсеминари, спецкурси для підвищення кваліфікації педагогічних працівників у міжкурсний період здійснюється на підставі особистої заяви педагогічних працівників.

Після завершення навчання за програмами дистанційних спецсеминарів, спецкурсів для підвищення кваліфікації педагогічних працівників у міжкурсний період слухачі отримують сертифікат устанавленого зразка.

6. ПЛАНУВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КУРСАХ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ЗА ДИСТАНЦІЙНОЮ ТА ОЧНО-ДИСТАНЦІЙНОЮ ФОРМАМИ

6.1. Основними документами планування навчального процесу за дистанційною та очно-дистанційною формою є:

- графіки та програми підвищення кваліфікації;
- навчальні та навчально-тематичні плани.

6.2. *Програми підвищення кваліфікації* визначають науково обгрунтований зміст навчання та вимоги до рівня знань і вмінь слухачів. Розробляються працівниками кафедр та методистами для кожної категорії слухачів на основі кваліфікаційних характеристик та типових професійних програм (стандартів підвищення кваліфікації). Програми погоджуються та затверджуються у встановленому порядку. Структура програми - модульна.

6.3. *Навчальні плани* є нормативними документами Черкаського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників, складені на основі вимог програм підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Вони визначають перелік навчальних модулів, послідовність їх вивчення, розподіл навчальних годин за видами занять; форми проведення контролю. Плани розробляються методистами - кураторами для кожної категорії слухачів, складаються за встановленою формою, погоджуються проректорами з навчально-методичної та наукової роботи і затверджуються ректором інституту.

6.4. *Навчально – тематичні плани* складаються методистами – кураторами на кожний етап дистанційного підвищення кваліфікації на основі програми та навчальних планів із врахуванням поточних змін ситуації. Обговорюються та затверджуються в установленому порядку, подаються в навчальний відділ не пізніше ніж за 10 днів до початку занять.

7. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ НА ДИСТАНЦІЙНИХ ТА ОЧНО-ДИСТАНЦІЙНИХ КУРСАХ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

7.1. На різних етапах підвищення кваліфікації основними формами реалізації навчального процесу є: лекції, семінари, практичні (візні) та індивідуальні заняття, конференції з обміну досвідом, круглі столи, тренінги, контрольні заходи, консультації, самостійна робота.

7.2. Форми занять визначаються викладачами. Перевага надається інтерактивним формам організації навчання.

Лекція – вид навчального заняття, призначеного, насамперед, для ознайомлення слухачів з основним змістом відповідних модулів. Можуть бути ввідними, настановними, оглядовими тощо.

Семінарське заняття – вид навчального заняття, коли викладач організує активне обговорення проблеми за попередньо визначеними питаннями. Перелік тем семінарських занять визначається робочою програмою. План семінару розробляють кафедри та відділи, вони ж забезпечують підготовку слухачів щодо його проведення.

Практичне заняття – вид навчального заняття, коли викладач організує обговорення слухачами базових теоретичних положень навчальних модулів; формує вміння і навички їх практичного застосування. Проводиться в аудиторіях та в комп'ютерних класах.

Інструктивно – методичне заняття – вид практичного заняття, що проводиться для ознайомлення слухачів з організацією та порядком проведення підвищення кваліфікації за дистанційною формою навчання, змістом навчання, порядком проведення педагогічного контролю та атестації, загальними вимогами до змісту, якості та оформлення атестаційних робіт. На занятті слухачі обирають теми атестаційних робіт і складають індивідуальні плани підвищення кваліфікації.

Конкретну структуру та зміст заняття визначають кафедри та відділи. План проведення заняття розробляє куратор.

Інструктивно – методичні заняття за погодженням із завідувачем бібліотеки інституту доцільно проводити з використанням можливостей читального залу (методичне, дидактичне, комп'ютерне, телекомунікаційне забезпечення).

Виїзні заняття – вид навчальних занять, основним змістом яких є ознайомлення слухачів із передовим досвідом різних аспектів професійної діяльності. Проводяться відповідно до навчальних, навчально – тематичних планів та розкладу занять.

Індивідуальне навчальне заняття проводиться з окремим слухачем з метою підвищення рівня його підготовки та розкриття його індивідуальних творчих здібностей.

Організуються кафедрами та відділами за окремим графіком з урахуванням індивідуального плану підвищення кваліфікації слухача.

Конференція з обміну досвідом — це інтерактивний вид заняття, основним змістом якого є обговорення попередньо підготовлених доповідей слухачів з актуальних проблем їхньої професійної діяльності, власного педагогічного досвіду.

Тема конференції визначається робочою програмою та навчально – тематичним планом. План підготовки та проведення конференцій розробляє кафедра чи методист відповідного відділу. У конференції беруть участь провідні викладачі кафедр, методисти, у тому числі куратор (тьютор) навчальної групи.

Конференція слухачів проводиться на заключному етапі організаційно – настановної сесії.

Круглий стіл – це інтерактивний вид навчального заняття, основним змістом якого є спільне з викладачами обговорення актуальних та важливих інноваційних аспектів професійної діяльності слухачів.

Тема “круглого стола” визначається робочою програмою та навчально – тематичним планом. План проведення та забезпечення розробляє кафедра або методист відповідного відділу.

В проведенні “круглих столів” бере участь науково-викладацький склад інституту, а також запрошені ведучі вчені та спеціалісти у сфері обговорюваних проблем.

Консультація – вид навчального заняття, коли слухач отримує відповіді від викладача на конкретні запитання, або пояснення конкретних положень чи аспектів їх практичного використання.

Консультація проводиться за встановленими кафедрами та відділами розкладами, або за усної домовленості з викладачем та фіксується в журналі консультацій.

Самостійна робота слухача є основним засобом засвоєння змісту програм підвищення кваліфікації. Організується і всебічно забезпечується на всіх етапах підвищення кваліфікації.

Зміст самостійної роботи слухача та її обсяг визначається програмами підвищення кваліфікації, навчальними та навчально-тематичними планами, методичними матеріалами, а також завданнями та вказівками викладача за конкретними модулями.

Консультування слухачів (дистанційне) проводиться як за їх запитом, так і при необхідності за ініціативи викладачів. Може здійснюватися в режимі реального часу (синхронно) та з затримкою відповідей у часі (асинхронно) з використанням всіх засобів зв'язку (Інтернет, електронна і звичайна пошти, телефон, чат, факс тощо).

Консультації фіксуються на відповідних сторінках журналів обліку роботи очно-дистанційних курсів та відповідних журналах кафедр із зазначенням фактично витраченого часу на їх проведення.

Навчальна практика – обов'язковий компонент самостійної роботи слухача на дистанційному етапі підвищення кваліфікації. Має на меті отримання слухачем умінь, професійних та дослідницьких навичок.

За результатами практики слухач складає звіт, який може оформлюватися як у вигляді самостійного документа, так і в якості одного з додатків до атестаційної роботи.

Виконання атестаційної роботи – головна задача самостійної роботи слухача на дистанційному етапі навчання. Її рівень та якість є основними показниками успішності слухача під час підвищення кваліфікації.

Вид атестаційної роботи (проект, контрольна, випускна, творча робота тощо) для кожної категорії слухачів визначає відповідний структурний підрозділ інституту з урахуванням обґрунтованих рекомендацій кафедр.

Вимоги до структури, змісту, рівня, оформлення атестаційної роботи, рекомендації щодо її написання визначаються спеціальною методикою, розгляд та затвердження якої проводиться в установленому порядку.

Переліки рекомендованих окремим категоріям педагогічних працівників тем атестаційних робіт розробляють і своєчасно коригують кафедри інституту. Допускається написання слухачем атестаційної роботи за власною обраною темою, яка погоджена з науковим керівником.

7. ПЕДАГОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ ТА АТЕСТАЦІЯ НА ДИСТАНЦІЙНИХ ТА ОЧНО-ДИСТАНЦІЙНИХ КУРСАХ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

7.1. Педагогічний контроль – необхідний компонент педагогічного процесу, що забезпечує зворотний зв'язок, визначення рівня досягнення слухачем завдань підвищення кваліфікації та діагностику навчального процесу.

Основними видами педагогічного контролю є: вхідний і вихідний контроль та самоконтроль.

7.2. *Вхідний контроль* призначено для визначення стартового рівня знань та умінь слухачів. Проводиться під час прибуття слухачів на навчання (в період організаційно-настановчої сесії).

Результати вхідного діагностування доводяться до відома слухачів, використовуються для конкретизації змісту навчання.

7.3. *Поточний контроль* успіхів слухача щодо засвоєння навчальної програми може здійснюватись у форматі тестування, оцінювання виконання практичних, лабораторних робіт та участі у семінарах (дискусіях), ділових іграх тощо.

7.4. *Вихідний контроль* призначено для оцінювання результатів підвищення кваліфікації кожним слухачем. Проводиться в період залікової сесії за матеріалами вхідного контролю з іншим розміщенням завдань.

7.5. *Самоконтроль* призначено для самооцінювання слухачами ефективності особистої навчальної роботи щодо засвоєння змісту модулів (тем) програми. З цією метою до слухачів доводиться перелік питань для самоконтролю.

7.6. *Залік* - форма підсумкового контролю, яка полягає в оцінюванні засвоєння слухачем навчальних модулів на підставі результатів вихідного контролю та результатів виконання навчального практикуму і атестаційної роботи. Планується і забезпечується профільюючими кафедрами та відділами інституту.

7.6. *Підсумкове анкетування слухачів* – один із способів опитування слухачів для отримання статистичних даних про їх відношення до різних аспектів підвищення кваліфікації (змісту, організації, забезпечення тощо), виявлення рівня задоволеності результатами навчання.

Дані підсумкового анкетування використовуються для діагностики дистанційного підвищення кваліфікації слухачів, корекції змісту, організації методів навчання тощо.

8. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ТА ДИДАКТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

8.1. Якісне і всебічне навчально-методичне і дидактичне забезпечення навчального процесу – основний напрям наукової і методичної роботи викладачів кафедр, методистів відповідних структурних підрозділів інституту.

8.2. Стан навчально-методичного і дидактичного забезпечення навчального процесу періодично обговорюється на засіданнях кафедр, лабораторій та вченої ради інституту.

8.3. Пріоритетним є методичне й дидактичне забезпечення самостійної роботи слухачів на дистанційному етапі курсів підвищення кваліфікації та навчання за дистанційними спецкурсами, спецсемінарами у між курсовий період.

9. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СЛУХАЧІВ РІЗНИХ ФОРМ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

9.1. Права слухача:

- користуватися бібліотекою, інформаційними фондами кафедр, лабораторій і центрів, послугами інших структурних підрозділів інституту;
- ознайомлюватися з програмами, навчальними та навчально-тематичними планами підвищення кваліфікації;
- брати участь у формуванні індивідуального плану підвищення кваліфікації;
- виконувати атестаційну роботу за темою, яка відрізняється від рекомендованих, за умови її узгодження з профільною кафедрою;
- користуватися консультаціями викладачів за встановленим розкладом або усною домовленістю з викладачем;
- брати участь у науковій, науково-методичній діяльності інституту, конференціях, семінарах тощо;
- отримувати інформацію щодо передового педагогічного досвіду, інноваційної діяльності;
- брати участь в обговоренні і вирішенні питань вдосконалення всіх аспектів навчального процесу.

9.2. Обов'язки слухача:

- дотримуватися чинного законодавства, моральних, етичних норм;
- опановувати знання, практичні навички зі спеціальності, підвищувати свій науковий та загальнокультурний рівень;
- відвідувати заняття відповідно до розкладу та індивідуального плану підвищення кваліфікації;
- своєчасно інформувати куратора (тьютора) та навчальний відділ у випадку неможливості через поважні причини відвідувати заняття та виконувати інші заходи навчального, навчально-тематичного планів (складати заліки, захищати атестаційну роботу тощо);
- виконувати розпорядження методиста-куратора дистанційної форми навчання в межах їх повноважень.

10. ФІНАНСОВЕ ТА МАТЕРІАЛЬНО– ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

10.1. Фінансування дистанційного підвищення кваліфікації здійснюється з основного та додаткового джерел. Основне джерело – всі рівні бюджетного фінансування системи підвищення кваліфікації. Додаткове джерело – плата за навчання у відповідності з договорами між інститутом післядипломної освіти педагогічних працівників та зацікавленими організаціями, навчальними закладами та приватними особами. Відповідно

до діючого законодавства можуть використовуватися й інші додаткові джерела фінансування.

10.2. Оплата відряджень за термін перебування науковців кафедр та методиста-координатора курсів на організаційно-настановчій та заліковій сесії здійснюється у встановленому порядку за діючими нормативами.

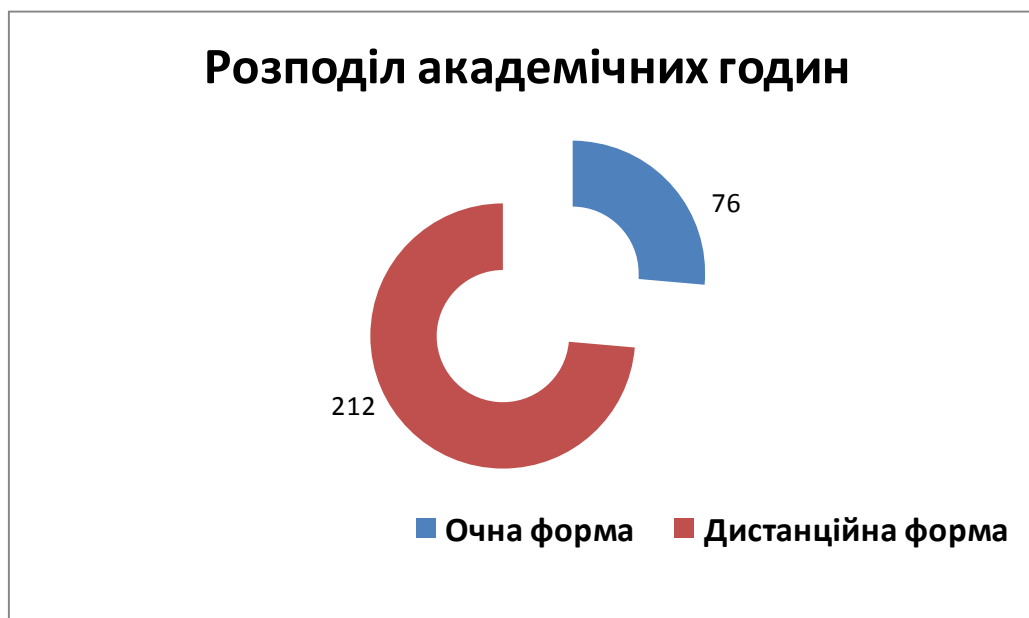
У відповідності до зазначеного вище Положення в Черкаському ОПОПП запроваджена **очно-дистанційна** форма підвищення кваліфікації для усіх категорій педагогічних працівників, яка складається з таких етапів:

Перший етап – організаційно-настановча сесія. Форма навчання – очна. Тривалість – 5 робочих днів, обсяг – 38 годин (для категорії «Резерв керівних кадрів» - 126 годин).

Другий етап – дистанційний. Форма навчання – дистанційна. Тривалість – 3 місяці, обсяг – 212 годин (для самостійної роботи передбачено – 180 годин, для категорії «Резерв керівних кадрів» - 124 години).

Третій етап – залікова сесія. Форма навчання – очна. Тривалість – 5 днів, обсяг – 38 годин.

Загальна кількість годин – **288**.



Дистанційна освіта (підвищення кваліфікації, надання додаткової спеціалізації) у міжкурсовий період здійснюється у формі дистанційних

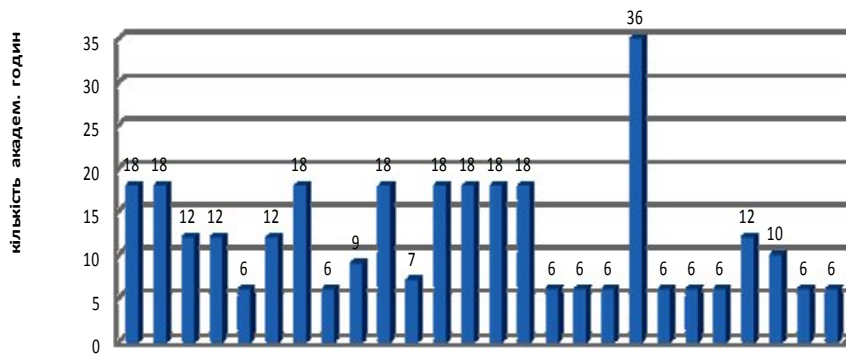
спецсемінарів, спецкурсів, які розміщуються на Черкаському освітянському порталі (сайті Черкаського ОІПОПП) у розділах «Інтернет-школа педагогічної майстерності» та «Віртуальна школа професійного становлення молодого педагога».

З метою науково-методичного забезпечення діяльності «Інтернет-школи педагогічної майстерності» та «Віртуальної школи професійного становлення молодого педагога» науковими та науково-педагогічними працівниками інституту розроблені програми дистанційних спецкурсів за вибором:

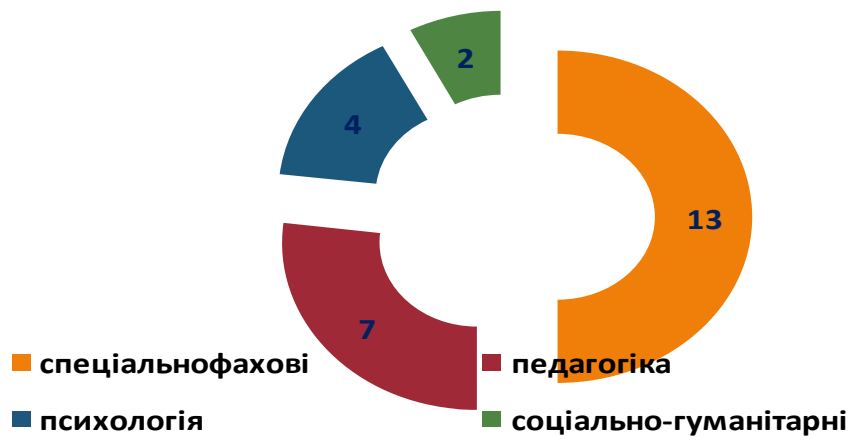
Назва дистанційного спецкурсу	Кількість годин
Інноваційні методики діагностичної роботи з сім'єю	18
Сучасний урок української мови і літератури: критерії ефективності	18
Інтенсифікація процесу іншомовного спілкування крізь призму сьогодення	12
Основи професійно-творчої самореалізації педагогічного працівника	12
Психологічна допомога дітям з кризових сімей	6
Професійно-педагогічна іміджологія	12
Сучасний урок історії: критерії ефективності	18
Формування здоров'язбережувальної компетентності у дітей дошкільного віку	6
Технології активізації творчого мислення учнів	9
Екологізація географічної освіти	18
Культурологічні засади викладання світової літератури	7
Сучасний урок світової літератури: критерії ефективності	18
Географія країн європейського союзу	18
Технологія кооперативного навчання у процесі викладання економіки	18
Методика викладання курсу «Основи споживчих знань»	18

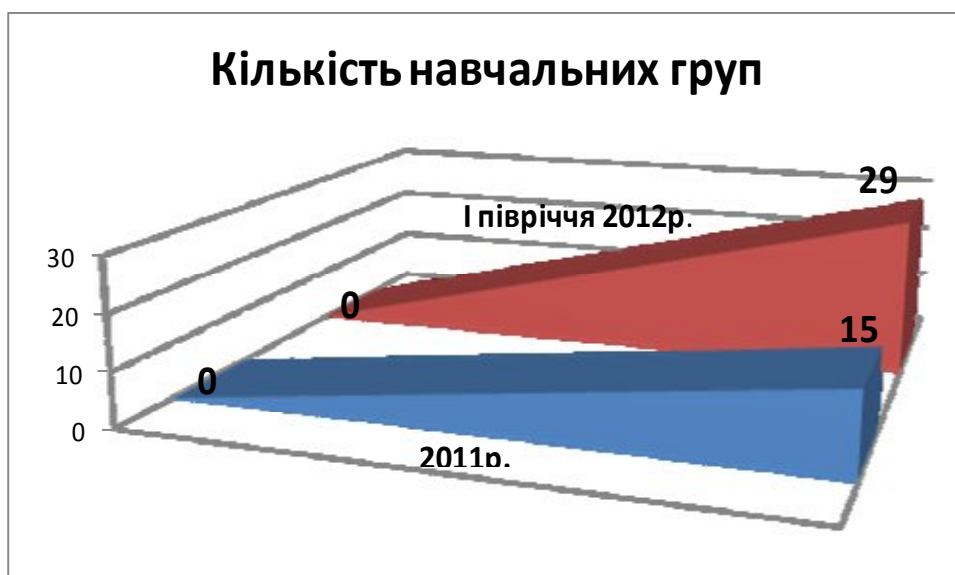
Методика викладання музичного мистецтва	12
Актуальні аспекти планування діяльності загальноосвітнього навчального закладу	6
Методика розв'язування біологічних задач	6
Основи професійного саморозвитку педагога	36
Тестування як інноваційний метод	6
Теорія та практика психодіагностики	6
Психологічні аспекти управлінської діяльності	6
Психологічні засади диференційного підходу	12
Військово-патріотичне виховання в навчальних закладах середньої освіти	10
Зміст і технології формування життєво компетентної особистості вихованця позашкільного навчального закладу	6
Методика виховної роботи в загальноосвітній школі-інтернат	6

Дистанційні спецкурси за вибором



Кількість дистанційних курсів за модулями





Навчальні плани визначають перелік навчальних модулів, послідовність їх вивчення, розподіл навчальних годин за видами занять; форми проведення контролю. Плани розробляються методистами - кураторами для кожної категорії слухачів, складаються за встановленою формою, погоджуються проректорами з навчально-методичної та наукової роботи і затверджуються ректором інституту.



За очно-дистанційною формою навчання за I півріччя 2012 року пройшли підвищення кваліфікації 660 педагогічних працівників.

